

Một cuộc chiến có thể nổ ra bất kỳ lúc nào ở Biển Đông có thể định hình I-châu Á nói riêng và thế giới nói chung, trong bối cảnh các Mỏ Lớn Trung Quốc đang chuẩn bị cho kịch bản này.

Tuyên bố chính quyền của Trung Quốc đối với Biển Đông là phi pháp, nhưng các quan chức theo chủ nghĩa dân tộc của các đoàn ở Bắc Kinh vẫn không ngừng khuyến khích các lực lượng của mình tấn công tàu hải quân Mỹ hoạt động hợp pháp tại vùng biển này.

Có vẻ như Trung Quốc đang kích động chiến tranh – một cuộc chiến mà rất có thể sẽ khiến nước này phải gánh chịu hậu quả. Thế nhưng, cuộc chiến đó sẽ không chỉ giới hạn ở vùng biển này mà cuối cùng có thể kết thúc bằng sự thay đổi chính trị ở

Bức Kinh.

Một số quan chức Quân giới phóng nhân dân Trung Quốc (PLA) gần đây đã hô hào tàu hải quân PLA đâm chìm các tàu hải quân Mỹ đang thực thi các hoạt động tự do hàng hải tại Biển Đông. Một số quan khác thì kêu gọi đánh chìm hai tàu sân bay của Mỹ và tiêu diệt 10.000 lính thủy Mỹ để bù đắp nòng này phải rời khỏi vùng biển tranh chấp này.

Tại một hội thảo ở Bắc Kinh do tờ Thời báo Hoàn Cầu tài trợ ngày 8/12/2018, các tá không quân PLA của Húc, Viện trưởng Viện nghiên cứu an ninh và hợp tác hàng hải Trung Quốc, tuyên bố: “Nếu tàu Mỹ còn tiếp tục xâm phạm lãnh hải của Trung Quốc, đừng nghĩ điếu hai tàu chiến: một để nguyền chôn và một để đâm chìm”.

Một số quan chức cao của Hải quân PLA sau đó đã kêu gọi đánh chìm hai tàu sân bay của Hải quân Mỹ để trả cho Mỹ phải số mà rời khỏi Biển Đông. Trong một bài phát biểu ngày 20/12/2018, Chuẩn đô đốc La Văn, Phó viện trưởng Viện khoa học quân sự Trung Quốc, khẳng định yêu tự then chốt để Trung Quốc kiểm soát tình hình tại Biển Đông là số động tên lửa hành trình đâm chìm hai tàu sân bay, tiêu diệt càng nhiều lính thủy Mỹ càng tốt. Trong lời hô hào tiêu diệt 10.000 lính Mỹ, ông tuyên bố: “Chỉ khi Mỹ lo sợ nhất là bị tổn thất vong. Chúng ta sẽ thủy Mỹ số hải nhân nào”.

Có thể có những ý kiến bao biện rằng thái độ hiếu chiến như vậy của các quan PLA chức cao không phản ánh chính thức của Trung Quốc hoặc đơn giản đây chỉ là một cuộc chiến tranh thông tin, nhưng những lời biện hộ như vậy là không thỏa đáng. Không một ai trong số các quan chức cao nói trên ở Trung Quốc công khai chỉ trích vì kích động chiến tranh, và Hải quân Trung Quốc vẫn có những hành động ngày càng nguy hiểm trên Biển Đông.

Ngày 30/9/2018, tàu khu trục Lan Châu của Hải quân Trung Quốc chỉ còn cách tàu USS Decatur khoảng 40 m khi cắt ngang mũi tàu chiến Mỹ tại khu vực gần Á Ga Ven ở Biển Đông. Thủy trưởng tàu Decatur buộc phải đánh lái để tránh hành động khiêu khích của tàu Lan Châu. Hải quân Mỹ cho rằng hành động có toan tính của tàu Lan Châu nói theo ngôn ngữ ngoại giao là không an toàn và thiêu chuyên nghiệp, còn nói thẳng ra thì là hành động mạo sát.

Hải quân Trung Quốc, cùng với Lực lượng Cảnh sát biển và các lực lượng dân quân biển, cũng đã đe dọa – và đánh chìm – tàu Việt Nam, truy đuổi tàu hải quân và tàu đánh cá của Philippines khỏi vùng biển này.

Philippines cũng có một vai trò quan trọng trong toán tính của Bắc Kinh ở Biển Đông. Nhà lãnh đạo Trung Quốc Tập Cận Bình đã ra lệnh cho PLA sẵn sàng đánh chìm Philippines vào năm 2020. Với việc kiểm soát toàn bộ Biển Đông, Trung Quốc sẽ mở thêm một hàng tấn công khác cho lực lượng đánh chìm Philippines của họ, qua eo biển Ba Síp.

Tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc đối với Biển Đông dường như là không có giá trị. Ngày 12/07/2016, Tòa trọng tài thường trực tại La Hay đã ra phán quyết khẳng định tuyên bố chủ quyền lịch sử của Trung Quốc đối với Biển Đông, thông qua “đường 9 đốm”, là phi pháp. Tuy nhiên, nếu xét tại tham vọng theo đuổi cuộc phục hưng vĩ đại của Tập Cận Bình thì có thể thấy quyền kiểm soát vùng biển trọng yếu giàu tài nguyên và có giá trị chiến lược toàn cầu này rõ ràng là mục tiêu đáng để Trung Quốc gây chiến – một cuộc chiến toàn cầu.

”Tôi hòa với những hậu quả khôn lường”

Theo câu Trung ngữ Thuyết quân lược chiến Mĩ Wallace C. Gregson, Chiến tranh thế giới thứ nhất là câu chuyện cảnh giác với một số việc đang chững chặc nhất những lợi ích đến thềm cửa toàn cầu.

Gregson cho biết: “Năm 1914, khi mà chiến tranh được xem là điều phi lý và khó xảy ra, một công nhân lang bết đã ám sát chỉ huy công tước Ferdinand và vợ ông ta. Hành động bạo lực này đã thổi bùng một cuộc chiến tranh không ai ngờ tới với mức độ khốc liệt chưa từng thấy”. Hơn 8 triệu binh lính đã thiệt mạng khi tham gia cuộc chiến, và có lẽ khoảng 13 triệu dân thường đã thiệt mạng do hậu quả của cuộc xung đột.

Bên đó quốc gia chịu trách nhiệm gây ra cuộc chiến – Nga, Áo-Hung, Đức và

Ottoman – đều sụp đổ. Gregson nhận định: “Hiện nay, Biển Đông là khu vực nguy hiểm nhất trên thế giới. Những tuyên bố thù địch và hành động khiêu khích tạo thành mối lo ngại, chứ còn chờ tia lửa là bùng lên thành thảm họa”.

Vậy thì bằng cách nào Trung Quốc có thể tạo ra “tia lửa” ở Biển Đông để làm bùng lên một thảm họa với những hậu quả khôn lường – một cuộc chiến tranh thế giới mới?

Nhìn lại năm 2019: Môi trường chính trị bất ổn

Trong suốt năm 2019, Tập Cận Bình tiếp tục theo đuổi giấc mộng về “cuộc phục hưng vĩ đại” để thâu tóm những vùng mà Bắc Kinh xem là thuộc chủ quyền lãnh thổ của mình. Công cụ của ông bao gồm cuộc chiến chính trị hung hăng và lực lượng quân sự ngày càng mạnh mẽ và tin thái quá.

Bất chấp lời cam kết của Tập Cận Bình năm 2014 về việc không quân sự hóa các đảo nhân tạo tại quần đảo Trường Sa, Trung Quốc vẫn xây dựng các công trình không quân và công trình phòng thủ tại đó và triển khai tàu chiến đến những công trình quân sự ở đá Chữ Thập, đá Vành Khăn và đá Subi. Tại Biển Đông, Lực lượng Hải quân, Cảnh sát biển và dân quân biển Trung Quốc đã quấy nhiễu tàu đánh cá và tàu quân sự của các nước khác.

Tuy nhiên, các nước trên thế giới đã bắt đầu từng bước chống lại sự hung hăng quá mức của Trung Quốc tại Biển Đông.

Khi Hải quân Hoàng gia Anh và Hải quân Mỹ tiếp tục tập trận chung tại Biển Đông đầu năm 2019, Bắc Kinh đã được thông báo trước. Cuộc diễu hành Mỹ-Anh diễn ra ngay sau hoạt động tập do hàng hải đầu tiên của Hải quân Hoàng gia Anh vào tháng 8/2019, gần khu vực quần đảo Hoàng Sa đang tranh chấp. Anh cam kết tái can thiệp vào khu vực để đối chọi với sức mạnh ngày càng lớn của Trung Quốc và hoạt động quân sự hóa của nước này tại Biển Đông.

Đúng như là Trung Quốc chỉ trích gay gắt những hành động của Anh. Nhưng có lẽ giới cầm quyền Bắc Kinh đã đánh giá thấp mối quan ngại ngày càng lớn của Liên minh châu Âu (EU) và Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO) trước những hành động hung hăng, bất hợp pháp của Trung Quốc tại Biển Đông và những hành động công kích ép buộc hiện sự tha hóa của nước này trên toàn cầu.

Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg thường bày tỏ mối lo ngại của NATO về tình hình tại Biển Đông và biển Hoa Đông, cũng như tái khẳng định việc NATO phản đối những hành động xâm phạm đến quyền mà có thể làm thay đổi nguyên trạng và gia tăng căng thẳng. Quyết tâm chính trị này được phản ánh trong cam kết mới của NATO về việc tăng chi tiêu quốc phòng và hiện đại hóa tiềm lực.

Điều đáng quan trọng không kém đối với vấn đề Biển Đông là cam kết của NATO về việc thúc đẩy sự ổn định ở nước ngoài thông qua các lực lượng viễn chinh có khả năng triển khai nhanh. Mặc dù vậy, Bắc Kinh tỏ ra xem nhẹ những quan ngại của NATO, cũng như khả năng đã được chứng minh của liên minh này trong việc tiến hành các hoạt động tác chiến lâu dài ở những vị trí xa xôi như Afghanistan sau vụ tấn công khủng bố 11/9 vào nước Mỹ.

Các quan chức cấp cao của EU cũng bày tỏ sự lo ngại về hành động phi pháp của Trung Quốc tại Biển Đông. Chỉ nhận bành trướng của Trung Quốc được xem là mối đe dọa trực tiếp đối với EU, trong bối cảnh EU đang tập trung vào việc tăng cường an ninh và hội nhập quốc phòng. EU đã tăng cường khả năng sẵn sàng chiến đấu, cũng như hợp nhất chính sách và năng lực phòng thủ với Quỹ phòng thủ châu Âu và Thỏa thuận hợp tác cấu trúc thông tin và quốc phòng (PESCO), bằng cách phát triển các lực lượng triển khai nhanh, và xây dựng Sáng kiến can thiệp châu Âu do Pháp thúc đẩy.

Điều này càng khiến mối lo ngại ngày càng lớn trước sự bành trướng của Trung Quốc, tháng 3/2019, Pháp đã điều tàu sân bay chủ lực cùng hàng không Charles de Gaulle cùng một đội tác chiến gồm ba tàu khu trục, một tàu ngầm và một tàu tiếp tế đến khu vực này.

Lúc này, Trung Quốc phải đối mặt với một loạt trận thắng nhất đang hình thành gồm hàng loạt quốc gia quyết tâm duy trì quyền tự do hàng hải tại một trong những tuyến hàng hải quan trọng nhất thế giới.

Trong bối cảnh thái độ hung hăng trên biển và cuộc chiến chính trị của Trung Quốc với các quốc gia cũng có tuyên bố chủ quyền trong khu vực ngày càng gia tăng, các nước Đông Nam Á như Philippines và Việt Nam đã bắt đầu tìm kiếm sự hỗ trợ của cộng đồng quốc tế.

Chính phủ Philippines dưới thời Duterte đã chính thức đề nghị Mỹ hỗ trợ theo Hiệp ước phòng thủ chung. Năm 1994 và một lần nữa vào năm 2012, các nhà lãnh đạo của Philippines đã sống sót khi không được Chính phủ Mỹ ủng hộ trong cuộc tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc. Tuy nhiên, việc Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo tuyên bố hôm 1/3/2019 rằng bất kỳ cuộc tấn công vào trang nào nhằm vào các lực lượng, máy bay hoặc tàu thuyền của Chính phủ Philippines ở Biển Đông đều sẽ kích hoạt các cam kết theo Điều 4 của Hiệp ước phòng thủ chung, chính là một thất bại quan trọng an ninh quốc gia mà của Mỹ đã rút được kinh nghiệm từ những sai lầm trong mối quan hệ đồng minh trước đây. Quân đội Mỹ đã nhanh chóng tăng cường sự hiện diện của họ tại vùng đặc quyền kinh tế của Philippines.

Trong một đồng thái tăng cường liên minh khác, Hội đồng Thái Bình Dương của Mỹ và Lực lượng phòng vệ trên biển Nhật Bản tại Biển Đông đã mở rộng các hoạt động có sự phối hợp của tàu sân bay, tàu chiến mặt nước và tàu ngầm. Đồng thái này phát đi một thông điệp rõ ràng tại Bắc Kinh rằng Biển Đông vẫn là vùng biển chung chứ không phải cái “ao nhà” của Trung Quốc và Biển Đông sẽ không phải nơi náu an toàn cho lực lượng tàu ngầm có trang bị tên lửa đạn đạo của nước này. Màn thể hiện tinh thần đoàn kết này là sự khích lệ đáng kể cho các quốc gia có lợi với nhiều nước trước những hoạt động bành trướng của Trung Quốc.

Trong khi đó, Úc kêu gọi một giải pháp hòa bình cho tình hình căng thẳng ngày càng gia tăng, nhưng tuyên bố nước này sẽ không để Trung Quốc thống trị Biển Đông. Máy bay do thám hàng hải P-8A Poseidon của Không quân Hoàng gia Úc đã bắt đầu các chuyến bay hàng ngày trên Biển Đông như một phần của chiến dịch tuần tra hàng hải Operation Gateway. Quan trọng không kém, Úc cũng đã bắt đầu công khai những hình ảnh về các hoạt động bành trướng trên biển của Trung Quốc tại khu vực này.

Ngày càng lo ngại trước sự bành trướng của Trung Quốc ở Ấn Độ Dương, Ấn Độ cũng đã tăng cường, dù có phần muộn màng, việc hợp tác với các thành viên khác của nhóm B5+ là Úc, Nhật Bản và Mỹ. Bản nước này đã bắt đầu lên kế hoạch về việc

phối hợp các hoạt động răn đe ở Biển Đông.

Năm 2020: Những dấu hiệu, cảnh báo và chiến tranh

Trung Quốc đã đưa ra các báo cáo cho rằng Tập Cận Bình ra lệnh cho PLA dùng vũ lực để giành lại Đài Loan vào năm 2020. Bắt đầu sang năm 2020, Tập Cận Bình đã đưa mắt tới Biển Đông và coi đó là mục tiêu cũng có thể đột nhập trong năm nay. Hai mục tiêu đan xen mắt thì mắt với nhau. Trong đó, Biển Đông là mục tiêu cần đột nhập.

Ngày 21/1/2020, Tập Cận Bình ra lệnh triển khai 5 tàu neo vét xây đảo công nhận tại đảo Hãi Nam, cùng với các tàu và trang thiết bị phụ trợ liên quan đến giai đoạn đầu của việc xây dựng đảo nhân tạo ở Biển Đông. Ích đến của những con tàu này là bãi cạn Scarborough, cách Luzon, hòn đảo mà Philippines tuyên bố chủ quyền nhưng trên thực tế lại thuộc sở hữu của Trung Quốc sau khi bãi neo vét này chiếm đóng bãi hợp pháp vào năm 2012, 124 dặm (gần 200 km). Các quan tình báo của Mỹ và các nước khác đã nhanh chóng phát hiện ra hoạt động này.

Một hòn đảo nhân tạo tại bãi cạn Scarborough sẽ mang đến cho Trung Quốc một căn cứ không quân và hải quân mà có thể ngấm chèn các lực lượng quân sự của Mỹ xâm nhập Biển Đông qua eo biển Ba Síp. Nó cũng mở đường cho cuộc tấn công của Trung Quốc vào Đài Loan từ phía Nam.

Đáp lại, Mỹ và Philippines đã nhốt trí tăng cường sự hiện diện quân sự quanh bãi cạn Scarborough. Bộ tư lệnh 7th Dục-Thái Bình Dương của Mỹ đã cho đưa các hoạt động chuẩn bị, bao gồm cả việc điều các lực lượng thuộc Hạm đội 7 của Mỹ “hạ trại” cách bãi cạn này 12 hải lý muộn nhất vào ngày 24/1.

Trong khi đó, Trung Quốc cho dàn hàng trăm tàu đánh cá, tàu hải cảnh và tàu dân quân biển khắp vùng Biển Đông, như trong chiến dịch dàn tàu để ngăn chặn hoạt động xây dựng của Philippines tại quần đảo Trường Sa năm 2018. Trung Quốc hy vọng có thể hăm dọa và đánh lực lượng liên quân do Mỹ đứng đầu tại Biển Đông, và kéo lực lượng này ra khỏi bãi cạn. Trong trường hợp xảy ra đối đầu quân sự, các tàu không trực tiếp chiến đấu sẽ làm nhiệm vụ đánh lực lượng và gây

lúng túng cho các nhà chuy liên quân, đồng thời liên tục cung cấp thông tin tình báo và hỗ trợ hậu cần cho PLA.

Ngày 26/1, Trung Quốc tuyên bố thiết lập Vùng nhận phòng không (ADIZ) ở Biển Đông và thành lập một lực lượng đặc nhiệm gồm 1 tàu sân bay, 15 tàu chiến mặt nước và 10 tàu ngầm tại đảo Hải Nam tiến về phía Nam. Đồng thời, Không quân PLA đã triển khai máy bay chiến đấu tại đảo Hải Nam và các căn cứ dọc bờ biển Đông Nam của Trung Quốc, bao gồm các phi đội Su-27 Flankers và FB-7 Flounders có khả năng thực hiện các cuộc tấn công trên biển. Lực lượng tên lửa của PLA được bố trí ở Đông Nam Trung Quốc, đội di tản với Hải Loan, cũng được đặt trong tình trạng báo động cao và được bổ sung nhiều trung đoàn với các loại tên lửa đạn đạo tầm ngắn và tầm trung.

Theo đề nghị của Trung Quốc, lực lượng không quân và hải quân của Nga tại khu vực biển Đông cũng được đặt trong tình trạng báo động cao. Trung Quốc và Nga đã tiến hành các cuộc tập trận chung ngày càng tinh vi trong gần một thập kỷ qua. Trung Quốc khuyến khích can thiệp quân sự của Nga sẽ giúp ngăn ngừa Mỹ tham chiến vì Biển Đông. Mặc dù Nga đã gián tiếp thông tin cho Mỹ rằng nước này sẽ không can thiệp vào cuộc chiến tại Biển Đông, nhưng Mỹ và Nhật Bản vẫn bắt tay vào việc xây dựng các phòng án đối phó.

Trên phạm vi toàn cầu, Bắc Kinh đã dàn dựng các cuộc biểu tình hòa bình quy mô lớn thông qua các tổ chức thuộc Mặt trận thống nhất của hàng triệu thành phố lớn. Đồng thời, nước này cũng tăng cường các cuộc tấn công mạng và bắt đầu các hoạt động phá hoại tại những nước thù địch nhằm làm gián đoạn các hoạt động quân sự và tiến trình ra quyết định cấp quốc gia.

Tuy nhiên, các chiến dịch ép buộc, răn đe và cuộc chiến chính trị của Bắc Kinh đều đã thất bại. Sau khi thực hiện chính sách nhún nhường kéo dài gần 4 thập kỷ đối với Trung Quốc, Mỹ đã chuyển bại cho tình huống đối đầu quân sự.

Cùng với lực lượng không quân và hải quân của Nhật Bản, các lực lượng Mỹ đóng tại Nhật Bản đã được đặt trong tình trạng báo động cao. Các máy bay chiến đấu bổ sung được triển khai tại khu vực này, và các tàu chiến đấu mặt nước được di chuyển đến quần đảo Ryukyu ở phía Nam. Các lực lượng lục quân bổ sung của Nhật Bản được triển khai tại khu vực Nansei Shoto và được trang bị tên lửa chống hạm.

Ý thức được việc các hoạt động thù địch tại Biển Đông có thể đe dọa nghiêm trọng tại Đài Loan, Đài Bắc cũng đặt các lực lượng vũ trang của mình vào tình trạng báo động cao nhất và bắt đầu các bước chuẩn bị cho phòng thủ dân sự.

Tàu USS Ronald Reagan, tàu xung kích của Hải quân Mỹ, cùng một nhóm tác chiến đã khởi hành về phía Đông đảo Okinawa, và nhóm tác chiến tàu sân bay thứ hai đã khởi hành từ San Diego. Hai phi đội máy bay tiêm kích tàng hình F-22 được tung công kích tại Thái Bình Dương, một phi đội tại căn cứ không quân Kadena trên đảo Okinawa và phi đội còn lại tại Guam. Trong khi đó, hai máy bay ném bom tàng hình B-2 được triển khai tại Guam.

Thủy quân lực chiến Mỹ nhanh chóng thiết lập một loạt tiến độ và đưa bộ lên các đảo nhỏ rải khắp khu vực. Các trang bị tên lửa phòng không và tên lửa chống hạm tầm xa, Thủy quân lực chiến có thể góp phần quan trọng vào chiến lược “chống xâm nhập/ngăn chặn tiếp cận” của liên quân tại Biển Đông. Các lực lượng vũ trang với khả năng tác chiến tổng hợp bắt đầu được triển khai tại các căn cứ của Mỹ tại Nhật Bản.

Ngày 28/1, Bắc Kinh tuyên bố tất cả các vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) ven bờ biển nước này đều là những khu vực cấm đi với lực lượng quân sự nước ngoài và toàn bộ vùng biển bên trong cái mà Trung Quốc gọi là “đường 9 đôn” Vùng chủ quyền lãnh thổ trên biển”. Bắc Kinh kiên quyết không cho phép bất kỳ ai xâm phạm chủ quyền không được nước nào công nhận này.

Ngày 29/1, Trung Quốc tái đóng sập kín cửa tàu Lan Châu và tàu USS Decatur ngày 30/9/2018. Bắc Kinh hoàn toàn chắc chắn về hậu quả của nó: Sẽ có nổ súng, và thậm chí vong.

Tập Cận Bình và đội ngũ thân tín của ông tin rằng Mỹ sẽ xuống thang giằng co liên tục. Nếu không thì giới lãnh đạo Trung Quốc cũng tin rằng lực lượng của họ sẽ đánh bại liên quân do Mỹ đứng đầu trong trường hợp xảy ra giao tranh.

Dòng nhò không ai trong Bò Chính trò bò ám ònh bòi hòn ma cò gòn 22 triòu ngòoi chòt trong cuòc đòì chiò, hòc nhòng hình ònh vò sò sòp đò và tiêu vong cò các đò quòc Áo-Hungary, Nga, òòc và Ottoman.

Giòng nhò vò ám sát đã thòì bùng ngòn lòa Chiò tranh thò giòì thò nhòt, vò viòc chậm ngòì cho cuòc chiò tranh ò Biò òng còng đòì giòì nhòng nghiêm tròng.

Mòt tàu đánh cá treo cò Trung Quòc, đòòc tàu hòì cònh Trung Quòc hò tòng, đã tiòì thòng vò phòà tàu USS Chancellorsville, mòt tàu tuòì đòòng đòòc trang bò tên lòa đòì đòòng thuòc Hòì đòì 7 còà Mò. Mòc dù tàu Chancellorsville đã cònh báo qua loa phát thanh vò nguy cò va chòì, nhòng hai con tàu Trung Quòc vòì lao thòng vò phòà tàu Mò.

Sau khi cò gòìng tránh né hai con tàu đang lao vò phòà mình và sò đòìng mòì biòì pháp hòa bình, tàu Chancellorsville đã bòì 4 phát cònh báo tò khòu pháo cò òng 5 inch (127 mm) đòìt phòà tròòc tàu.

Chò trong vài phòt, tàu khu tròc Lan Châu (DDG-170) đòòc trang bò tên lòa đòì đòòng còà Hòì quân Trung Quòc, vòì đang hòt đòìng cách đò khòìng 100 hòì lý, đã bòì mòt lòt 4 tên lòa hành tròì chòìng hòì mòt xa YJ-62. Vòì là Trung Quòc đã bòì đòìu cuòc chiò tranh giành Biò òng.

NATO lòp tòc kòì hòt òìòu 5 còà Hiòp òòc Washington và tiòì hành các phòì òng quân sò, bao gòì mòì viòc nhanh chóng tròìì khai lòc lòìng tòì Biò òng và biòì Hoa òng đò hòì tròì các đòì tác dân chòì truyòì thòìng còà hòì tòì đò. EU còìng nhanh chóng can đòì, bòìng viòc khòì đòìng các cuòc tham vòì đòì kòì hòt Hiòp òòc vòì Liòì minh châu Âu, vòì lý do phòìng thòì tròòc nguy còì hành đòìng gòì hòì còà Trung Quòc òình hòìng tòì các vòìng lỏình thòì còà Pháp òì châu Á-Thỏì Bình Đòìng. Trên phòì vi tòàn còìu, các òòc tròòc kòì vòìì hy vòìng sòì khòìng bao giòì phòìì chòìì phe trong mòt cuòc chiòì giòìà Mòì và Trung Quòc nhòìì ra ròìng cuòìì còìì đòìì lúc phòìì đòìng vòì mòt bên.

Vòìì là Trung Quòc đã thòìì sòì bòìì đòìu cuòc chiòì tranh thòì giòìì thòìì ba.

Giáo sư Kerry K. Gershaneck là học giả tham gia tại Viện nghiên cứu Đông Á (cũ là Học Chính trị Quốc gia, Đài Loan), cựu sĩ quan Thủy quân Lục chiến Hoa Kỳ và nghiên cứu viên cao cấp tại Điện đàm Thái Bình Dương CSIS. Bài viết được đăng trên [The National Interest](#)

Minh Anh (gt)